

POSTANOWIENIE

Dnia 27 maja 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Sobotka (przewodniczący)

SSN Agnieszka Góra-Błaszczkowska

SSN Renata Żywicka (sprawozdawca)

w sprawie z odwołania K.B.

przeciwko Dyrektorowi Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w Warszawie

o wysokość emerytury policyjnej i policyjnej renty inwalidzkiej,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 27 maja 2026 r.,

skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 17 maja 2023 r., sygn. akt III AUa 631/22,

uchyla zaskarżony wyrok i poprzedzający go wyrok Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 11 sierpnia 2022 r. w sprawie, sygn. akt VI U 2362/20 i umarza postępowanie.

[it]

UZASADNIENIE

Dwiema decyzjami z dnia 10 sierpnia 2017 r. Dyrektor Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w Warszawie, ponownie ustalił wysokość należnej K.B. emerytury oraz renty inwalidzkiej.

Z powyższymi decyzjami nie zgodził się ubezpieczony K.B., który w swoich odwołaniach wniósł o ich uchylenie.

Sąd Okręgowy w Szczecinie wyrokiem z dnia 11 sierpnia 2022 r., VI U 2362/20 oddalił odwołania.

Wyrokiem z dnia 17 maja 2023 r., III AUa 631/22 Sąd Apelacyjny w Szczecinie oddalił apelację ubezpieczonego oraz zasądził od niego na rzecz organu rentowego kwotę 480 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Ubezpieczony zaskarżył powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego skargą kasacyjną.

Pismem z dnia 6 czerwca 2024 r., które wpłynęło do Sądu Najwyższego dnia 10 czerwca 2024 r. Dyrektor Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w Warszawie wniósł o umorzenie postępowania w sprawie, informując, że w dniu 15 maja 2024 r. organ emerytalny, w związku z otrzymaniem decyzji Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 28 marca 2024 r. wydanej w trybie art. 8a ustawy zaopatrzeniowej, ponownie ustalił odwołującemu się wysokość świadczenia obniżonego z urzędu od dnia 1 października 2017 r. z uwzględnieniem wszystkich przysługujących waloryzacji. Decyzją z dnia 15 maja 2024 r. ustalono na nowo wysokość świadczenia wypłacaną od 1 czerwca 2024 r. oraz wyrównanie przysługujące za okres od dnia 1 października 2017 r. do 31 maja 2024 r. Wypłata wyrównania nastąpiła w dniu 21 maja 2024 r. W związku z powyższym żądanie odwołującego się dochodzone w tym postępowaniu zostało w całości zaspokojone, a zatem spełnione zostały przesłanki do umorzenia postępowania w trybie art. 477¹³§ 1 k.p.c.

Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 24 lipca 2024 r. zobowiązał pełnomocnika do zajęcia w terminie siedmiu dni stanowiska względem wskazanego wniosku o umorzenie postępowania.

Pismem z dnia 5 sierpnia 2024 r., które wpłynęło do Sądu Najwyższego w dniu 13 kwietnia 9 sierpnia 2024 r. skarżący realizując powyższe zobowiązanie wskazał, że pozostawia decyzję o umorzeniu postępowania do uznania Sądowi Najwyższemu, jednocześnie wskazując na zasadność dalszego prowadzenia postępowania. W ocenie skarżącego decyzja wyłączająca stosowanie spornych przepisów zapadła w postępowaniu administracyjnym powinna zostać oceniona w

ramach postępowania dowodowego w postępowaniu cywilnym. Wydanie decyzji przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 28 marca 2024 r. o wyłączeniu stosowania wobec wnioskodawcy art. 15c, art. 22a i 24a ustawy zaopatrzeniowej, prowadzi do wydania nowej decyzji organu rentowego na podstawie art. 8a ustawy zaopatrzeniowej (pozostawiając jednak w mocy dotychczas zaskarżone decyzje o obniżeniu świadczenia emerytalnego i rentowego z dnia 10 sierpnia 2017 r.). Tymczasem rozstrzygane w niniejszym postępowaniu odwołania dotyczą sensu stricto opisanych decyzji z dnia 10 sierpnia 2017 r., czyli rozstrzygnięć nie objętych skutkami decyzji z dnia 28 marca 2024 r. w trybie art. 8a ustawy zaopatrzeniowej. W konsekwencji ubezpieczony ma interes prawny w kontynuowaniu postępowania sądowego oraz jego nie umarzania, celem zanegowania zaskarżonych decyzji emerytalnych i rentowych z dnia 10 sierpnia 2017 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zmiana lub wykonanie przez organ rentowy decyzji nie ma wpływu na bieg sprawy przed sądem ubezpieczeń społecznych (art. 477¹³ zdanie drugie k.p.c.). Sąd ten zobowiązany jest jednak umorzyć postępowanie w całości lub w części, jeżeli przed rozstrzygnięciem sprawy nastąpi wydanie decyzji uwzględniającej w całości lub w części żądanie strony (art. 477¹³ zdanie pierwsze k.p.c.). Przyjmuje się, że wskazany przepis stanowi samodzielną podstawę uchylenia lub zmiany decyzji na korzyść odwołującego się, obok przyczyn przewidzianych w art. 83a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, tekst jedn.: Dz.U. z 2025, poz. 350 (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 maja 2012 r., II UK 240/11, OSNP 2013 nr 7-8, poz. 98).

Z kolei z mocy art. 355 § 1 k.p.c. sąd umorzy postępowanie, jeżeli powód ze skutkiem prawnym cofnął pozew, strony zawarły ugodę lub została zatwierdzona uгода zawarta przed mediatorem albo z innych przyczyn wydanie wyroku stało się zbędne lub niedopuszczalne.

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 26 września 2017 r., II UK 423/16 (LEX nr 2401070) zwrócił uwagę, że art. 477¹³ k.p.c., stanowi *lex specialis* w stosunku do art. 355 § 1 k.p.c. w tym znaczeniu, że określa szczególne przesłanki umorzenia postępowania w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych (por. także wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 lipca 2011 r., III UK 196/10, OSNP 2012 nr 17-18, poz. 222 i postanowienie z dnia 25 lipca 2012 r., II UK 333/11, OSNP 2013 nr 13-14, poz. 164). Ten szczególny rodzaj ustania procesu właściwy jest w postępowaniu w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych, w których sąd nie rozstrzyga o żądaniu pozwu, lecz o zasadności odwołania przez badanie prawidłowości stanowiska organu rentowego zawartego w decyzji. W postępowaniu sądowym organ rentowy staje się stroną, której służy uprawnienie dysponowania procesem. Jako strona bierna w procesie może uznać żądanie, z tym że wyłącznym sposobem wyrażenia takiej woli jest wydanie decyzji o treści odnoszącej się do żądania odwołania; jest to jedyny sposób wypowiedzi organu rentowego. Decyzja wydana w toku sprawy może nie zaspokajać w całości żądania odwołania i może stać się - jak każda - przedmiotem odwołania wszczynającego inną sprawę, albo je zaspokajając w całości lub w części, a wtedy wywiera istotny wpływ na tok postępowania sądowego. Wydanie przez organ rentowy w toku sprawy tak ocenionej przez sąd decyzji, skutkuje umorzeniem postępowania w odpowiednim zakresie. Odpowiednio, w przypadku wydania decyzji częściowo uwzględniającej żądania strony, postępowanie sądowe umarza się co do nieistniejącego przedmiotu odwołania, w pozostałym zaś zakresie sąd kontynuuje rozpoznawanie odwołania (por. także postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 13 marca 2012 r., II UK 314/11, LEX nr 121515; z dnia 25 stycznia 2012 r., II UK 228/11, LEX nr 121543; z dnia 25 lipca 2012 r., II UK 333/11, OSNP 2013 nr 13-14, poz. 164 i z dnia 5 maja 2000 r., II UKN 191/00, OSNAPiUS 2002 Nr 4, poz. 96; przywołany wyżej wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 lipca 2011 r., III UK 196/10).

Zgodnie z art. 477¹³ § 1 k.p.c., zmiana przez organ rentowy zaskarżonej decyzji lub przez wojewódzki zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności zaskarżonego orzeczenia lub decyzji wydanej przez ten zespół, przed rozstrzygnięciem sprawy przez sąd - przez wydanie decyzji lub orzeczenia uwzględniającego w całości lub w części żądanie strony - powoduje umorzenie

postępowania w całości lub w części. Poza tym zmiana lub wykonanie decyzji lub orzeczenia nie ma wpływu na bieg sprawy. Z jednolicie przyjętej w orzecznictwie Sądu Najwyższego wykładni tego przepisu wynika, że nie jest konieczna zmiana czy też uchylenie zaskarżonej decyzji, a więc innymi słowy wyeliminowanie jej z obrotu. Chodzi w nim o wydanie takiej decyzji, której skutkiem jest uwzględnienie w całości lub w części żądania strony objętego przedmiotem zaskarżonej decyzji (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 5 maja 2000 r., II UKN 191/00, OSNAPiUS 2002 Nr 4, poz. 96 oraz z dnia 16 lipca 1998 r., II UKN 138/98, OSNAPiUS 1999 Nr 13, poz. 440; z dnia 6 października 2022 r., III USK 27/22, LEX nr 3508433; z dnia 14 grudnia 2022 r., III USK 30/22, LEX nr 3557784; z dnia 9 października 2022 r., III USK 31/22, LEX nr 3509796; z dnia 9 lutego 2023 r., III USK 104/22, LEX nr 3514753).

W myśl art. 393¹⁹ kpc, jeżeli nie ma szczególnych przepisów o postępowaniu przed Sądem Najwyższym, do postępowania tego stosuje się odpowiednio przepisy o apelacji. Na tej podstawie przy rozpoznawaniu niniejszej sprawy zastosowanie ma art. 477¹³ kpc w związku z brzmieniem art. 391 § 1 kpc, stosownie do którego zmiana przez organ rentowy zaskarżonej decyzji przed rozstrzygnięciem sprawy przez sąd - przez wydanie decyzji uwzględniającej w całości lub w części żądanie strony - powoduje umorzenie postępowania w całości lub w części. Skoro zatem organ rentowy, po prawomocnym zakończeniu sprawy wydał nową decyzję, w całości zaspokajającą żądanie wnioskodawcy, tym samym anulował zaskarżoną decyzję.

Zdaniem składu orzekającego Sądu Najwyższego rozpoznanie skargi kasacyjnej stało się bezprzedmiotowe, a prawomocne orzeczenia Sądów obu instancji należało uchylić i postępowanie umorzyć na podstawie art. 398¹⁹ w związku z art. 398²¹ w związku z art. 391 § 1 w związku art. 477¹³ k.p.c.

Agnieszka Góra-Błaszczkowska   Jarosław Sobutka   Renata Żywicka

[it]

[SOP]

